

GIỚI THIỆU CHUNG VỀ HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC XUYÊN THÁI BÌNH DƯƠNG (TPP)

Thành viên và diễn tiến đàm phán TPP

Đàm phán Hiệp định đối tác Xuyên Thái Bình Dương (Trans-Pacific Partnership, viết tắt là TPP) là một đàm phán thương mại tự do (FTA) giữa 9 nước hai bên bờ Thái Bình Dương bao gồm *Australia, New Zealand, Brunei, Singapore, Việt Nam, Malaysia, Peru, Chile và Hoa Kỳ*.

Vòng đàm phán TPP đầu tiên được tiến hành tại Melbourne - Úc vào tháng 3/2010. Cho đến nay đàm phán TPP đã đi qua 12 Vòng đàm phán chính thức và nhiều đàm phán giữa kỳ. Vòng gần nhất (Vòng đàm phán thứ 12) vừa kết thúc tại Dallas – Hoa Kỳ ngày 18/5/2012. Các Vòng đàm phán gần đây đều được tiến hành với sự tham gia của tất cả 21 Nhóm đàm phán về tất cả các lĩnh vực trong TPP.

Các nước đàm phán TPP đặt mục tiêu là sẽ hoàn thành cơ bản đàm phán TPP vào cuối 2012. Tuy nhiên, mục tiêu này được cho là rất tham vọng bởi các nước tham gia TPP hiện còn khá xa nhau về quan điểm trong một số vấn đề cũng như kỳ vọng ở TPP.

Các vấn đề được đàm phán trong TPP

Tháng 11/2011, một Bản khung sơ bộ (Broad Outline) của đàm phán TPP được các nguyên thủ 09 nước thành viên công bố. Theo Bản khung sơ bộ này thì Hiệp định TPP sẽ bao gồm các cam kết trong cả các lĩnh vực thương mại và phi thương mại.

Bảng tóm tắt các lĩnh vực và định hướng đàm phán tương ứng theo Bản khung sơ bộ đàm phán TPP tháng 11/2011

Stt	Lĩnh vực	Các định hướng đàm phán
1	Cạnh tranh	Tạo lập và duy trì pháp luật và các cơ quan cạnh tranh, đảm bảo công bằng trong thủ tục thực thi luật cạnh tranh, minh bạch, bảo vệ người tiêu dùng và quyền hành động của khu vực tư nhân
2	Hợp tác và Xây dựng năng lực	Cơ chế hợp tác và hỗ trợ xây dựng mang tính thiết chế - linh hoạt - theo cơ chế “yêu cầu – đáp ứng”
3	Dịch vụ xuyên biên giới	Các nguyên tắc chính điều chỉnh lĩnh vực này: - công bằng

Stt	Lĩnh vực	Các định hướng đàm phán
		<ul style="list-style-type: none"> - mở - minh bạch
4	Hải quan	<ul style="list-style-type: none"> - Thủ tục hải quan có thể dự đoán trước, minh bạch, nhanh chóng và thuận lợi cho hoạt động thương mại (hướng tới việc liên kết các doanh nghiệp TPP trong chuỗi cung cấp và sản xuất khu vực); - Hợp tác hải quan
5	Thương mại điện tử	<ul style="list-style-type: none"> - Hướng tới nền kinh tế “số” - Hướng tới các vấn đề về thuế quan trong môi trường số, chứng thực giao dịch điện tử và bảo vệ người tiêu dùng
6	Môi trường	<ul style="list-style-type: none"> - Thương mại và môi trường cần phát triển tương hỗ - Nhấn mạnh việc bảo vệ môi trường và cơ chế giám sát việc thực thi cũng như hợp tác hỗ trợ <p>Đang thảo luận về một số vấn đề mới như:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đánh cá trên biển - Bảo tồn đa dạng sinh học - Chống sinh vật ngoại lai - Biến đổi khí hậu - Các sản phẩm hàng hóa và dịch vụ môi trường
7	Dịch vụ tài chính	<ul style="list-style-type: none"> - Minh bạch, không phân biệt đối xử; - Đối xử công bằng đối với các dịch vụ tài chính mới - Bảo hộ đầu tư và cơ chế giải quyết tranh chấp - Đảm bảo chủ quyền của các nước, đặc biệt trong trường hợp có khủng hoảng tài chính
8	Mua sắm chính phủ	<p>Những nguyên tắc cơ bản và thủ tục đấu thầu công:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Công bằng - Minh bạch - Không phân biệt đối xử
9	Sở hữu trí tuệ	<ul style="list-style-type: none"> - Dựa trên và phát triển từ TRIPS - Phản ánh các cam kết đã nêu trong Tuyên bố Doha về TRIPS và Y tế cộng đồng (Ghi nhận sự cần thiết của việc áp dụng linh hoạt các quy định của TRIPS trong vấn đề quyền tiếp cận thuốc của cộng đồng; nhưng chưa có cơ chế cụ thể cho việc này)
10	Đầu tư	<p>Phạm vi vấn đề đàm phán:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Không phân biệt đối xử; - Chuẩn đối xử tối thiểu; - Quy tắc về tịch thu tài sản; - Các quy định cấm các yêu cầu cụ thể về hoạt động kinh

Stt	Lĩnh vực	Các định hướng đàm phán
		doanh của nhà đầu tư; - Cơ chế giải quyết tranh chấp giữa Nhà nước – nhà đầu tư nhanh chóng, hiệu quả và minh bạch; - Quyền của nước nhận đầu tư trong việc bảo vệ lợi ích công cộng
11	Lao động	Phạm vi đàm phán: - Bảo vệ các quyền của người lao động - Cơ chế đàm bảo hợp tác, phối hợp và đối thoại về các vấn đề lao động
12	Các vấn đề pháp lý	Các nguyên tắc đảm bảo thực thi Hiệp định: - Quy tắc giải quyết tranh chấp; - Các ngoại lệ về vấn đề minh bạch trong quá trình ban hành pháp luật nội địa
12	Thương mại hàng hóa	Phạm vi đàm phán - Lộ trình cắt bỏ thuế quan của tất cả các dòng thuế (khoảng 11.000 dòng); - Quy tắc xuất xứ - TBT, SPS và Phòng vệ thương mại: Dựa trên nền của WTO (phát triển theo hướng minh bạch hơn và hợp tác hơn) - Dệt may: Một loạt các quy định liên quan, bao gồm cơ chế hợp tác hải quan, thủ tục thực thi, quy tắc xuất xứ, cơ chế đàm phán đặc biệt
13	Thương mại dịch vụ	Các nguyên tắc cơ bản: - Mở cửa tất cả các ngành dịch vụ (không đề cập đến cấp độ “phân ngành”); - Phương pháp đàm phán: Chọn bỏ + Cho phép đàm phán các ngoại lệ trong một số lĩnh vực